

Společnost

VY_32_INOVACE_06_101

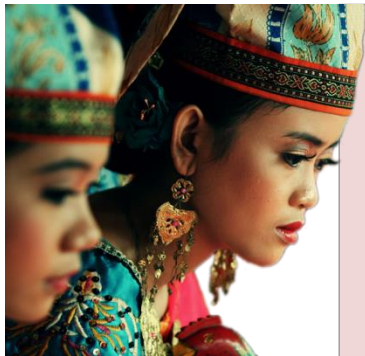
Projekt MŠMT	EU peníze středním školám
Název projektu školy	ICT do života školy
Registrační číslo projektu	CZ.1.07/1.5.00/34.0771
Šablona	III/2
Sada	06
Anotace	Společnost
Klíčová slova	Společnost, společenské vrstvy, elita, etnika, chudoba
Předmět	Občanská nauka
Autor, spoluautor	Jiří Černý
Jazyk	Čeština
Druh učebního materiálu	Výklad
Potřebné pomůcky	PC, dataprojektor
Druh interaktivity	Výklad pomocí prezentace
Stupeň a typ vzdělávání	Střední škola
Cílová skupina	2. ročník, žáci 16 – 17 let, Mechanik opravář (obory H)
Speciální vzdělávací potřeby	ne
Zdroje	viz poslední strana nebo SŠST Ústí nad Labem, Čelakovského 5

SPOLEČNOST

SPOLEČNOST TRADIČNÍ A MODERNÍ. POSTMODERNÍ SPOLEČNOST.

Začněme tím, co vlastně slovo **společnost** znamená.

SPOLEČNOST je skupina jednotlivců, kteří mají společné zájmy, mohou mít také společnou vlastní kulturu a instituce. Může to být národ, ale také jen etnická skupina nebo zájmové uskupení.

Neuvěřitelně zajímavým výrazem je slovo **kultura**. Pochází z latiny a původně znamenalo něco pěstovat. Staří Římané ho posléze začali používat jako metaforu pro péči o duši. Od 16. století se již plnohodnotně používá pro označení lidských činností, zejména uměleckých. Můžeme tedy říci, že kultura zahrnuje všechno, s čím se člověk nenarodí, ale co se musí naučit, aby se stal platným členem své společnosti. Tyto věci jsou nasťrádaným dílem mnoha generací a nový člen se je učí od starších. Má zájem je i nadále udržovat, protože jsou rozlišovacím znakem a odlišují jeho společnost od ostatních společností.

Často se můžete setkat s tím, že Vás někdo odkáže na nějakou instituci. Co to znamená? V tomto případě Vás posílá pravděpodobně na nějaký úřad. Obecně však instituce znamená způsob mechanismu sociální kontroly společnosti, který slouží k udržování sociálního řádu. Může to tedy být např. organizace, která má jasně dané podmínky a pravidla své činnosti. Taková organizace potom slouží ke kontrole toho, aby všichni členové společnosti dělaly danou věc stejně.

TRADIČNÍ SPOLEČNOST

Tradiční společnost chápeme jako společnost s fungujícími institucemi, založenou na jednoduchých principech. Postavení každého člena je dané například postavením jeho rodičů a dá se označit jako sociálně stabilní. Rodiny jsou soběstačné, patriarchálně vedené a stát do jejich choduzasahuje minimálně. Nejrozšířenější formou rodiny je tedy rodina více-generační. Společnost je rozdělena na stavy, neboli kasty.

Patriarchální rodina je označení rodiny s výrazně dominantní rolí

POSTMODERNÍ SPOLEČNOST

Některé dnešní společnosti nazýváme **postmoderní**. Logicky jim předcházela společnost moderní. Přejít na postmoderní společnost začal postupně po 2. světové válce, spíše až v 70. letech minulého století tím, že vliv průmyslové výroby byl nahrazován službami a ekonomikou. To bylo způsobeno tím, že lidskou výrobní sílu nahradily stroje a lidé se mohli začít zabývat ostatními věcmi. Zvláště konec 20. století je poznamenán neuvěřitelným rozmachem počítačů a především internetu. Proto se také můžeme setkat s označením této společnosti jako se **společností informačního věku**. Postmoderní společnost neuznává jednotnou víru a autoritu, prosazuje se individualita. Ubývá řemesel a učební obory jsou nahrazovány všeobecným vzděláním. Pracovní síla se stává levnou.

Moderní společnost se začala vytvářet od počátku průmyslové revoluce. Jedná se o společnost založenou na tržním mechanismu, kde jsou mezilidské vztahy již odosobněné, tzn. že každý jedinec si musí svou vlastní roli "vybojovat". Hovoříme o vysoké sociální mobilitě. Stát zasahuje velmi silně do chodu rodiny, která tak přestává být plně soběstačná. Stát také přebírá za rodinu určité funkce nebo jejich části, např. výchovu nebo vzdělání. Stavy či kasty jsou přeměněny na tzv. třídy, hovoříme o třídní rozvrstvení společnosti.

SOUČASNÁ ČESKÁ SPOLEČNOST, ROZVRSTVENÍ A ELITY. SOCIÁLNÍ NEROVNOST A CHUDOBA.

Tak je to u nás?

Česká společnost je ve svém současném stavu společnost, která se transformuje ze socialistické struktury na kapitalistickou. Lze tedy říci, že se nachází stále ve stavu **moderní společnosti**. Můžeme konstatovat, že **moderní česká společnost** vychází především ze společenských struktur prvorepublikové společnosti výrazně přetransformované 50-ti lety totalitního režimu upřednostňující jednu vrstvu. V současné době zaznamenáváme v ČR silnou nižší střední třídu a střední třídu, klasická nízká třída prakticky neexistuje. Vyšší třída, která je často vnímána i jako součást elity, je velmi malého rozsahu.

ETNIKA V ČR

Česká republika je národnostní stát s nízkým zastoupením trvale usídlených národnostních menšin. Národnostní složení je následující : **Češi, Romové, Slováci, Poláci, Němci, Vietnamci**. Velké procento romské menšiny však uvádí českou národnost. S výjimkou romského etnika jsou všechny národnostní skupiny ve vysoké míře integrovány do majoritní české společnosti.

Dalším fenoménem je migrace občanů ze zemí bývalého východního bloku, především z Ukrajiny. Většinou se však jedná o sezónní migraci spojenou s nelegální prací. Proto hovoříme o pobytu v délce několika let, ale spíše méně. Důvodem je možnost vyšších příjmů než v domovské zemi.

ELITY

Společenské elity jsou lidé, kteří zaujímají ve společnosti vedoucí nebo jinou významnou úlohu. Většinou se jedná o politiky, čelní představitele státních institucí, umělce, sportovce, ale také vedoucí pracovníky velkých podniků či úspěšné podnikatele.

V současnosti jsou v ČR negativně a s velkou nedůvěrou vnímány elity politické. Poměrně dobře jsou přijímáni podnikatelé a manažeři. Velké oblibě se těší umělci a sportovci, bohužel jsou opomíjeni vědecké instituce.

Co je to společnost ?

Na jaké skupiny ji dělíme ?
Podle čeho ?

Společnost zahrnuje i dvě kategorie osob, jejichž názvy začínají na písmeno E.

Vzpomínáš si na ně ? Zkus je vysvětlit a najdi pro obě skupiny příklady z naší společnosti.

Obrazový materiál je majetkem autora a pochází z jeho vlastního archivu.